

TEMPLON

KEHINDE WILEY

DE VOLKSKRANT, June 9, 2025

De omstreden Kehinde Wiley exposeert in Museum van Loon. Is 'Flourish' wel te recenseren, nu de maker onder vuur ligt?

Portret van Diana Djakie door Kehinde Wiley uit de tentoonstelling 'Flourish', 2025. Thijs Wolzak

Wieteke van Zeil

schrijft voor de Volkskrant over kunst, cultuur en moderne mores.

9 juni 2025, 17:10

Terwijl de misbruikzaak tegen kunstenaar Kehinde Wiley nog loopt, presenteert Museum van Loon in Amsterdam zijn tentoonstelling *Flourish*. Wieteke van Zeil, kunstcriticus voor *de Volkskrant*, ziet zichzelf voor een dilemma geplaatst: kan ze, of sterker: moet ze, het nieuws over Wiley negeren in haar analyse?

De laatste jaren is voor veel liefhebbers een onwelkom, nieuw soort afwegingsmechanisme in de kunstervaring geslopen: kun je nog genieten van de kunst als je weet dat de maker (mogelijk) een smeerlap is? Hoeveel invloed hebben beschuldigingen van wangedrag op de kijkervaring? Geen, zullen sommigen zeggen, als er geen veroordeling is. Toch: kan iemand zich voorstellen dat rapper Diddy nu nieuwe muziek uitbrengt? Tegen de Amerikaanse muzikant, eigen naam Sean Combs, [lopen ruim honderd aanklachten van seksueel misbruik](#). Combs is nog niet veroordeeld.

Het is misschien aanmatigend om van P. Diddy over te springen naar de Amerikaanse kunstenaar Kehinde Wiley – de situatie is bepaald niet hetzelfde. Geen honderd aanklachten, maar [vijf beschuldigingen](#) van seksueel misbruik, waarvan twee van verkrachting en één aangifte van aanranding. Een van zijn beschuldigers is bovendien notoir onbetrouwbaar, [bleek uit een onderzoek van de Volkskrant](#).

Genialiteit van de kunst

In wat inmiddels een standaardwerk is gebleken over het scheiden van kunst en (foute) kunstenaars, het boek *Monsters* (2023), [schrijft Claire Dederer](#) dat ze zou willen dat er een rekenmodel bestond dat dan de ernst van de misdaad afweegt tegen genialiteit van de kunst en zegt: wel of niet naar kijken of luisteren.

Wiley's misbruikzaak loopt nog, en ondertussen presenteert hij nieuwe kunst. Drie musea in Amerika annuleerden geplande tentoonstellingen. Het piepkleine Museum van Loon in Amsterdam deed dat niet, want Wiley is [onschuldig tot het tegendeel bewezen is, vindt directeur Gijs Schunselaar](#). Dus is er nu de tentoonstelling *Flourish*.

De situatie maakt recenseren van de tentoonstelling – een oordeel vormen met sterren erbij – ingewikkeld. Want de informatie die nu in de lucht hangt beïnvloedt het oordeel, en dat zal veranderen als er ooit zekerheid over schuld of onschuld komt. Wat wel kan: de complexe kijkervaring opschrijven.

Portret van Rodanio Pinas door Kehinde Wiley uit de tentoonstelling 'Flourish', 2025. Thijs Wolzak

Het hielp niet dat kunstenaar en museum het onderwerp onbesproken wilden laten. *De Volkskrant* had een exclusief interview met Wiley gepland staan, dat niet doorging omdat er met geen woord over de beschuldigingen zou mogen worden gesproken. Andere media kregen een instructie voor de persbezichtiging: vragen over de beschuldigingen waren niet gewenst.

Het probleem is: Wiley's kunst gaat over lang genegeerde geschiedenis. Over mensen die niet gehoord zijn. Voor *Flourish* verdiepte hij zich in de geschiedenis van Suriname. Hij reisde ernaartoe, koos mensen uit op straat die hij fotografeerde, en maakte daarvan portretten in zijn kenmerkende, sierlijke stijl.

Onderdrukte stemmen

Die acht schilderijen kleuren nu de wanden van het huis aan de Keizersgracht van een familie die medeplichtig is aan de roofstaat die de Hollandse Republiek was. Voorvader Pieter van Loon was medeoprichter van de VOC, de familie verrijkte zich eeuwenlang dankzij koloniale handel en slavernij. Wiley wil de nazaten van die onderdrukte mensen een volwaardige plek geven in de kunst, en in dit geval: in het familiehuis.

De meerstemmige koers van Museum van Loon biedt perfect ruimte voor kunst over zulke machtsverhoudingen. Veel zaalteksten zijn doordrenkt van historische zelfreflectie, maar het nieuws dienen we te negeren. Kan dat?

Wiley is een machtig kunstenaar. Hij kwam twintig jaar geleden de kunstwereld binnen met gestileerde portretten van zwarte jongens in de stijl van oude meesterschilderijen. Het was baanbrekend en overrompeland. In 2018 maakte hij een presidentieel portret van Barack Obama – een stap naar nog grotere roem.

Portret van Rogineo van Rabenswaay door Kehinde Wiley uit de tentoonstelling 'Flourish', 2025. Thijs Wolzak

Het is een unicum dat juist Wiley zich nu buigt over Suriname; zo'n Amerikaans perspectief trekt onze Hollandse geschiedenis van onderdrukking in Suriname naar het mondiale verhaal van westers kolonialisme en de gevolgen daarvan. De geportretteerde Surinamers refereren subtiel aan historische portretten in de collectie Van Loon, hun blikken zijn soeverein. Ze zijn omringd door bloemen uit alle windstreken, zoals Surinamers zelf van overal kwamen: passiebloem, klimmende winde, tijgerlelies, de Caribische Jatropha en Aziatische lotussen. Die kleurrijke decoraties echoën werkelijk prachtig tegen het rijke interieur van het familiehuis.

Maar het nieuws rondom Wiley is een disruptie. Waarom voel ik ineens wat vermoeidheid bij het kijken? Was die er al? Wileys werk is wat je van Wiley verwacht; hij doet al heel lang hetzelfde. Er zit sinds het Obamaportret geen artistieke ontwikkeling in, maar dat zat eerder de waardering niet in de weg.

De wil om onrecht recht te zetten

Wat onbelemmerd kijken nu moeilijk maakt, is dat Wileys werk is doordrongen van de wil om onrecht recht te zetten. Die intentie bepaalt mede de betekenis. Kunst kan voor de kijker altijd persoonlijk zijn: het kan je door moeilijke tijden slepen, je hart verlichten, een gevoel van erkenning geven. Deze schilderijen kunnen die betekenis hebben. Staat Wileys integriteit ter discussie, dan wankelt daarmee ook de werking van zijn kunst.

Is dat waarom ik me ineens afvraag of de modellen die Wiley van straat plukte wel betaald zijn? Wileys schilderijen leveren veel geld op, geregeld rond de twee ton, er zijn al werken voor meer dan acht ton geveild. Vloeit er iets terug naar de mensen die hij portretteerde?

Portret van Guillermo Apinsa door Kehinde Wiley uit de tentoonstelling 'Flourish', 2025. Thijs Wolzak

De criticus kan natuurlijk met autoriteit zeggen dat de kwaliteit gewoon op zichzelf staat, dat genialiteit een vrijkaart biedt voor gedrag. Maar was dat niet het soort autoriteit dat juist ook in Wileys werk ter discussie staat? Macht om de macht?

Wiley kan net zo goed dader zijn, als slachtoffer van valse beschuldigingen. Het is volstrekt onmogelijk voor de kijker om daarover te oordelen. Ik wil graag terug naar mijn onbevleete waardering voor zijn kunst. Maar doen alsof een deel van de werkelijkheid niet bestaat, voelt als een oud geschiedenisboek over de glorie van de Gouden Eeuw; een onvolledig verhaal.